

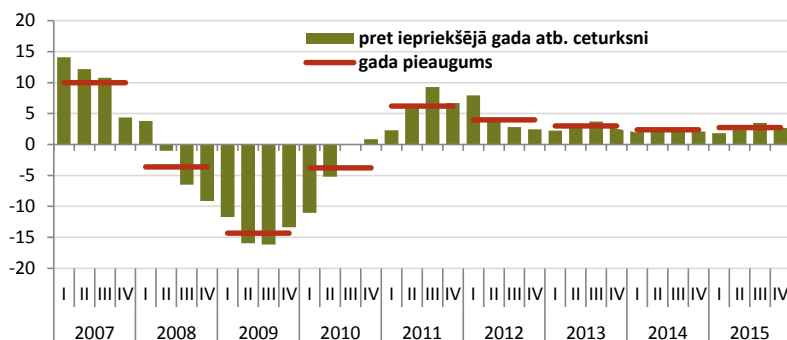
Makroekonomikas un budžeta apskats

Janvāris 2016

Galvenie makroekonomiskie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	20244.4	21810.5	22762.9	23580.9	24375.6
...pieaugums faktiskajās cenās, %	13.0	7.7	4.4	3.6	3.4
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	6.2	4.0	3.0	2.4	2.7
IKP deflators (gads pret gadu), %	6.4	3.6	1.3	1.2	0.6
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	4.4	2.3	0.0	0.6	0.2
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	660.3	685.0	716.2	765.0	818.0
...pieaugums faktiskajās cenās, %	4.4	3.7	4.5	6.8	6.8
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	0.0	1.5	4.6	6.2	6.7
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	861.6	875.6	893.9	884.6	896.1
...pieaugums, %	1.3	1.6	2.1	-1.0	1.3
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	16.2	15.0	11.9	10.8	9.9
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	11738.4	13418.0	13741.3	14031.7	14265.7
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	12.0	9.8	1.1	3.1	1.0
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	12749.0	14391.2	14470.9	14561.7	14645.1
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	22.0	5.4	-0.2	0.8	1.6

IKP pieaugums, salīdzināmās cenās, %

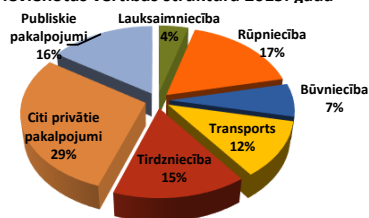

* IKP ātrais novērtējums

Latvijas ekonomika 2015.gada ceturtajā ceturksnī salīdzinājumā ar 2014.gada ceturto ceturksni ir palielinājusies par 2,7%, kas ir par 0,3 procentpunktiem mazāk, salīdzinot ar IKP ātro novērtējumu par šo periodu. 2015.gadā kopumā ekonomikas izaugsme bija 2,7% līmenī, kas ir nedaudz straujāk, nekā ekonomika bija palielinājusies 2014.gadā (2,4%). Līdzīgi kā iepriekšējā gadā, galvenais izaugsmes nodrošinātājs 2015.gadā bija iekšzemes pieprasījums, kamēr eksportu negatīvi ietekmēja saspiļētā ģeopolitiskā situācija, Krievijas noteiktās sankcijas ES ražotajiem pārtikas produktiem, kā arī lēnā ekonomikas izaugsme eirozonā.

IKP

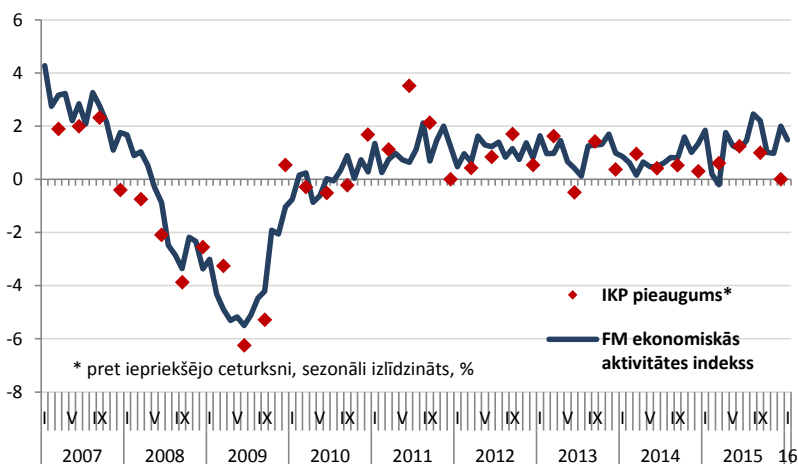
Pievienotās vērtības struktūra 2015. gadā

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

	15'I	II	III	IV
Latvija	1.8	2.8	3.5	2.7
Lietuva	1.3	1.4	1.7	2.0
Igaunija	1.1	2.2	0.7	0.7*

Ekonomiskās aktivitātes indekss

* pret iepriekšējo ceturksni, sezonāli izlīdzināts, %

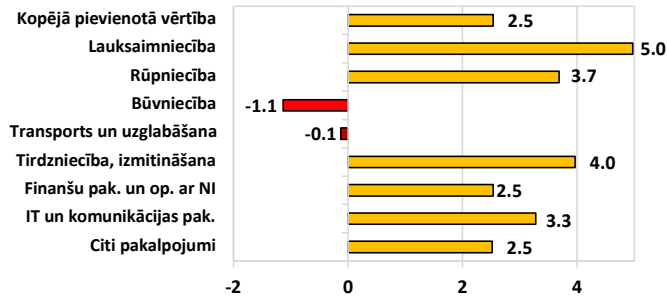
Ekonomiskā aktivitāte

Latvijas ekonomiskās aktivitātes indeksa dinamika cieši korelē ar valsts iekšzemes kopprodukta izmaiņām. Finanšu ministrija aprēķina ekonomiskās aktivitātes indeksu, ņemot vērā dažādus rādītājus - gan Eiropas Savienības konfidences indikatorus, gan Latvijas īstermiņa statistiku par mazumtirdzniecības apgrozījumu, rūpniecības izlaidi, eksporta apjomu, naftas un patēriņa cenām un citus datus. 2016. gada janvārī, salīdzinot ar 2015. gada decembri, indeksa vērtība ir samazinājusies, ko galvenokārt noteica ES ekonomikas sentimenta rādītāja lejupslīde un zemāki Latvijas rūpniecības izlaides apjomi nekā iepriekšējā mēnesī.

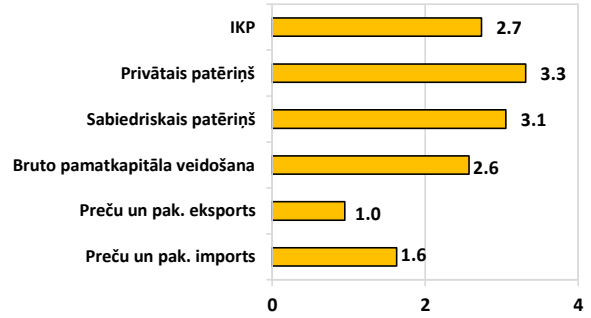
Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

**IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses,
2015. gads salīdzinājumā ar 2014. gadu, %**

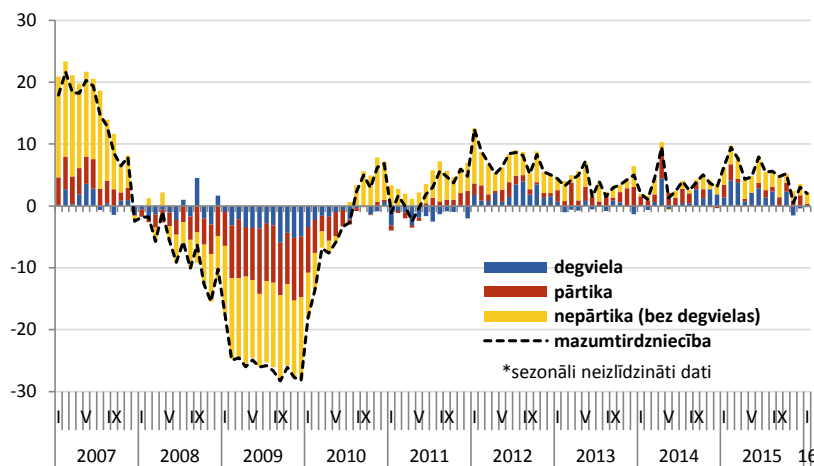

IKP

Dati par IKP no izlietojuma aspekta parāda, ka lielāko devumu ekonomikas izaugsme 2015.gadā deva privātais patēriņš, kas pieaudzis par 3,3%. Spēcīgi palielinājās arī sabiedriskais patēriņš, pieaugot par 3,1%, un atjaunojies arī investīciju pieaugums, gadā kopā palielinoties par 2,6%. Savukārt preču un pakalpojumu eksports pērn ir attīstījies vājāk (+1,0%), ko noteikusi ģeopolitiskā situācija un eksporta kritums NVS valstu tirgos. Nozaru griezumā lielāko devumu IKP pieaugumā 2015.gadā nodrošināja tirdzniecības, apstrādes rūpniecības, nekustamā īpašuma, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares. Pievienotās vērtības apjomi pagājušajā gadā samazinājās tikai divās nozarēs - būvniecībā (-1,1%) un transportā (-0,1%), ko noteica ekonomiskā situācija Krievijā un mazāki kravu tranzīta apjomi caur Latvijas ostām.

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

Mazumtirdzniecība

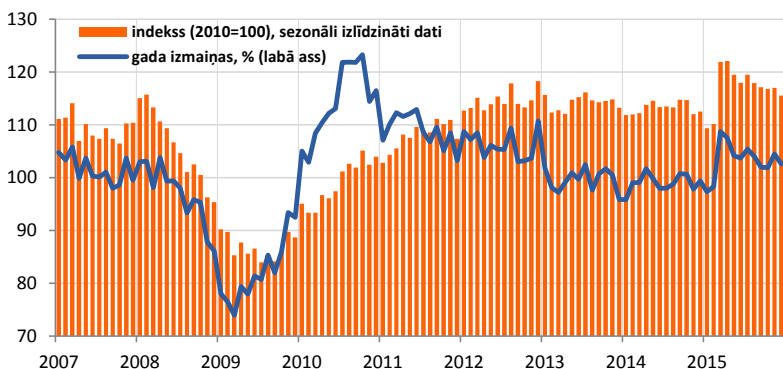

Gada pieaugumi, kal.izl., 2016.gada janv.

Kopā	+3,0%	Nepārtika(bez degv.)	+5,9%
Pārtika	+1,1%	Degviela	-0,3%

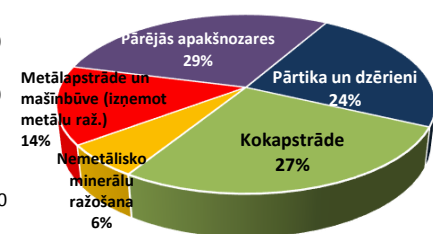
Mazumtirdzniecības apgrozījums Latvijā 2016. gada janvārī uzrādījis pieaugumu 3% apmērā, salīdzinot ar pērnā gada janvāri. Apgrozījuma kāpumu gada pirmajā mēnesī īpaši veicināja nepārtikas preču tirdzniecības pieaugums, atskaitot degvielu, jo auto degvielas tirdzniecībā š.g. janvārī tika reģistrēts neliels samazinājums, ko noteica pērnā gada augstā bāze. Kopējo mazumtirdzniecības pieaugumu veicina iedzīvotāju ienākumu pieaugums apvienojumā ar zemo inflāciju, kas turpināsies arī šogad.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apstrādes rūpn. apgrozījuma struktūra 2015. g., %

Gada pieaugumi, sez.izl., 2015.g.

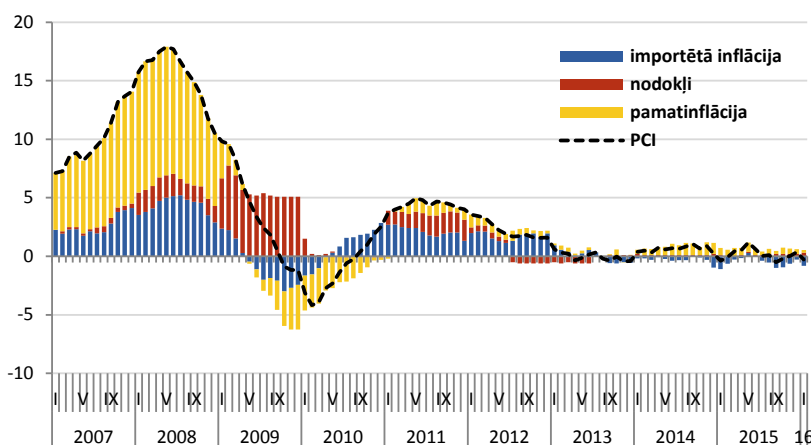
Pārtika	-5,0%	Gatavie metālizstr.	-3,8%
Koks	+6,9%	Energija	-0,1%

Latvijas rūpniecība kopumā pērn pieauga par 3,4%, salīdzinot ar 2014. gadu. Turklāt, neskatoties uz sarežģījumiem ārējos tirgos un Krievijas noteiktajām sankcijām ES pārtikas ražotājiem, apstrādes rūpniecība 2015. gadā ir pieaugusi straujāk, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinoties par 4,1% un nodrošinot vienu no lielākajiem devumiem Latvijas ekonomikas izaugsme. Pagājušajā gadā stabili palielinājušies kokapstrādes ražošanas apjomi. Ar kokapstrādi saistītā mēbeļu ražošana pērn sasniedza pat 13,1% pieaugumu. Ļoti labus rezultātus 2015. gadā uzrādīja pagaidām salīdzinoši nelielā, bet strauji augošā datoru un elektronisko iekārtu ražošanas nozare (+39,3%), turpretim gatavo metālizstrādājumu ražošana ir samazinājusies. Pērn saruka arī pārtikas produktu ražošanas apjomi, ko noteica sankcijas un Krievijas ekonomikas lejupslīde.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

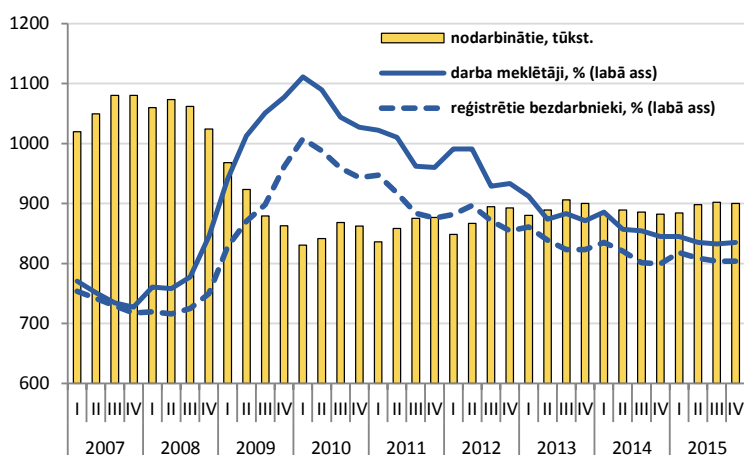
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Patēriņa cenu līmenis 2016. gada janvārī, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, ir samazinājies par 0,6%, kas ir netipiski augsts kritums gada pirmajam mēnesim. Sezonālo faktoru dēļ janvārī saruka apģērbu un apavu cenas (-6,4%), kam bija lielākā negatīvā ietekme uz patēriņa cenu izmaiņām mēneša griezumā. Gada griezumā pretēji sagaidāmajam cenu pieaugumam šoreiz cenas samazinājās - par 0,3%. To galvenokārt noteica pārtikas cenas un ar energoresursiem saistīto preču cenas, kuru kopējais devums inflācijā bija aptuveni -1,0%. Svarīgi atzīmēt, ka degvielas cenu kritums š.g. janvārī bija būtiski zemāks nekā iepriekšējā gadā, uzrādot 6,6% samazinājumu. Tajā pašā laikā pakalpojumu cenas saglabāja iepriekšējā gada pozitīvo dinamiku, pieaugot par 2,1%, salīdzinot ar 2015. gada janvāri.

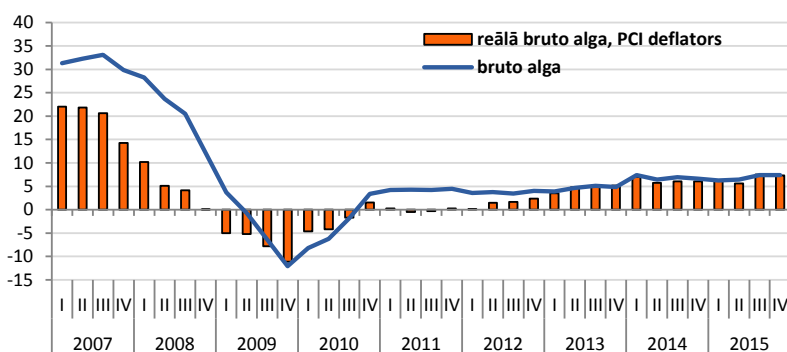
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

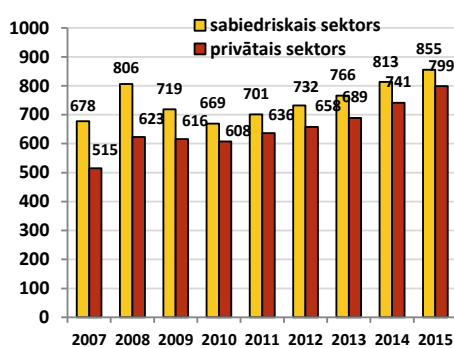
Nodarbinātība

Lai gan nodarbinātības pieaugums atsevišķās nozarēs un reģionos ir praktiski apstājies, bezdarba līmenis Latvijā 2015.gadā turpināja samazināties, noslīdot līdz 9,9% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, liecina CSP darbaspēka apsekojuma dati. Gada laikā bezdarba līmenis ir samazinājies par 0,9pp. Uzņēmumu dati par aizņemtajām darba vietām rāda, ka darba vietu skaits 2015.gadā visvairāk ir palielinājies veselības un sociālā aprūpes, izmitināšanas un ēdināšanas, administratīvo, profesionālo un IT pakalpojumu nozarēs. Savukārt apstrādes rūpniecībā un būvniecībā nodarbināto skaits ir sarucis. Reģistrētā bezdarba līmenis 2016.gada janvāra beigās bija 9,1% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem - par 0,4pp augstāks nekā decembra beigās un par 0,1pp augstāks nekā pirms gada. Reģistrētā bezdarba pieaugums pēdējos mēnešos daļēji saistīts ar frikcionālo bezdarbu, kad NVA aktīvāk reģistrējas cilvēki, kas īslaicīgi atrodas jauna darba meklējumos.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

Darba samaksa, euro

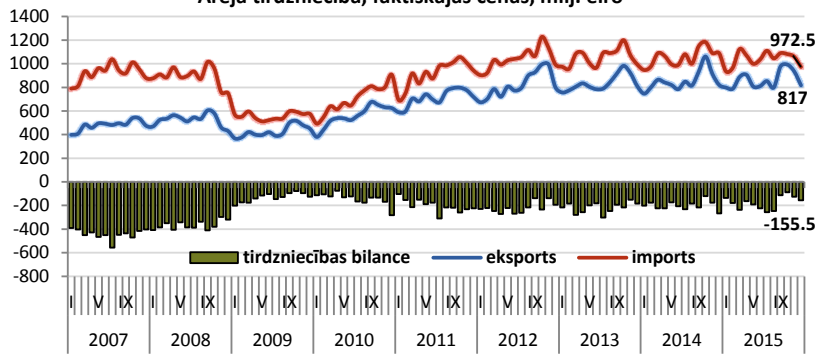

2015.gadā turpinājās spēcīgs vidējās mēneša bruto darba samaksas pieaugums, kad salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tā palielinājās par 6,8%, uzrādot tieši tādu pašu pieaugumu kā 2014.gadā. Arī lielākais darba samaksas kāpums, tāpat kā iepriekš, bija privātajā sektorā - par 7,9% līdz 799 eiro, kamēr sabiedriskajā sektorā algas palielinājās par 5,2% līdz 855 eiro. Valstī kopā vidējā bruto darba samaksa 2015.gadā bija 818 eiro. Pateicoties zemajai inflācijai un iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanai, būtiski auga arī iedzīvotāju pirktspēja, 2015.gadā kopā palielinoties par 7,4%.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Ārējā tirdzniecība, faktiskajās cenās, milj. eiro

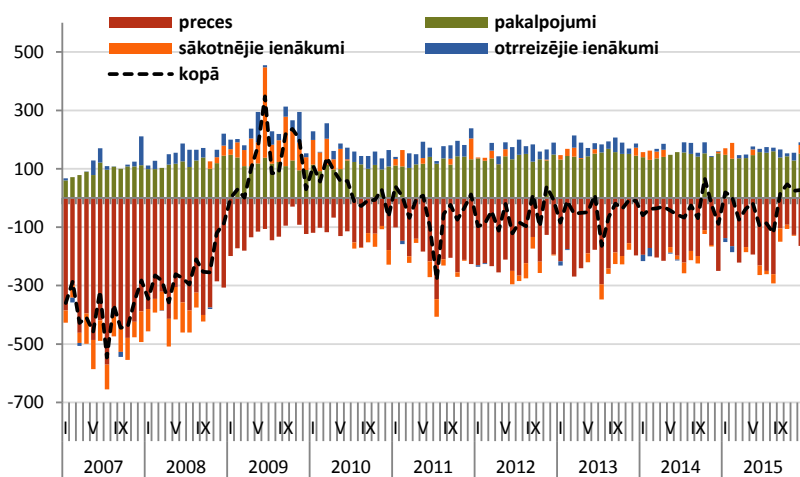
Ārējā tirdzniecība

Eksports 2015.g. I-XII	Ārējā tirdzniecība	
	Strukt.	Pieaugums*
Kopā	100.0%	1.2%
Pārtika	18.9%	-1.1%
Mehānismi	18.4%	10.9%
Koksne	16.7%	2.2%
Metāli	8.7%	-1.9%
Minerālprodukti	7.1%	-13.5%
Ķīmiskās rūp. raž.	7.1%	5.2%
Satiksmes līdzekļi	4.9%	-2.9%
Tekstilzstr.	3.7%	-8.8%
Pārējās preces	14.4%	4.9%

*Gada pieaugumi, 2015.g. janvāris-decembris

Neskatoties uz eksporta vērtības nelielo kritumu 2015.gada decembrī (-0,4% gada griezumā), kas galvenokārt bija saistīts ar mehānismu un elektroierīču straujo reeksporta kritumu, gada vidējais eksporta pieaugums sastāda 1,2% salīdzinājumā ar 2014.gadu. Pašreizējais ģeopolitiskajos apstākļos un situācijā, kad pasaules tirgos saglabājas zemas izejvielu cenas, šāds pieaugums vērtējams kā labs. Lielāko devumu eksporta pieaugumā 2015.gadā nodrošināja mehānismu un elektroierīču preču kategorija, tā eksporta vērtībai palielinoties par 10,9%. Augstā graudaugu raža, kas nodrošināja graudaugu eksporta vērtības palielināšanos par 27,6%, lielā mērā kompensēja alkoholisko dzērienu un sankcijām pakļauto pārtikas preču (gaļa, zivis, piens) eksporta kritumu, tādējādi lauksaimniecības un pārtikas preču eksports 2015.gadā samazinājies vien par 1,1%. 2015.gada decembrī bija fiksēts straujš preču importa vērtības samazinājums (-10,7%), kas lielā mērā noteica arī kopējo gada importa kritumu par 1,3%. Lielāko ietekmi uz importa vērtības kritumu gan decembrī, gan 2015.gadā kopumā radīja minerālprodukti, to importa vērtībai samazinoties par 19,5% salīdzinājumā ar 2014. gadu.

Maksājumu bilances tekošais konts, milj. eiro

Tekošais konts

Latvijas maksājumu bilances tekošā konta balance 2015.gadā decembrī uzlabojās par 115,5 milj. eiro salīdzinājumā ar gadu iepriekš, tādējādi tekošajā kontā bija fiksēts 27,1 milj. eiro liels pārpalikums. Līdzīgi kā iepriekš, galvenās izmaiņas, kas pozitīvi ietekmēja tekošā konta bilanci, fiksētas preču kontā. Preču importa kritums, kas pārsniedza preču eksporta samazinājumu, uzlaboja preču konta bilanci par 86,1 milj. eiro. Savukārt pakalpojumu importa kāpums vien par 3,7 milj. eiro salīdzinājumā ar 2014.gada decembri tomēr bija lielāks par pakalpojumu eksporta pieaugumu, nedaudz samazinot pakalpojuma konta pārpalikumu - līdz 151,4 milj. eiro. Latvijas rezidentu gūto ienākumu pieaugums no ārvalstu finanšu aktīvu turēšanas kombinācijā ar ārvalstu rezidentu ieguldījumu ienākumu kritumu Latvijā uzlaboja sākotnējo ienākumu bilanci, palielinot pārpalikumu par 23,7 milj. eiro.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

	Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)						Statistika			
	13'III	IV	14'I	II	III	IV	15'I	II	III	IV
IKP, salīdzināmās cenās, %	3.7	2.8	2.7	2.3	2.3	2.1	1.8	2.8	3.5	2.7
IKP, faktiskās cenās, %	4.7	4.2	4.1	3.5	3.5	3.3	2.6	4.2	4.6	2.1
Inflācija, %	-0.1	-0.3	0.4	0.7	0.8	0.6	0.0	0.8	-0.1	0.1
Vidējā bruto darba samaksa, %	5.1	4.8	7.4	6.4	6.9	6.6	6.2	6.4	7.4	7.4
Reālā alga, PCI deflators, %	5.2	5.1	7.0	5.7	6.1	6.0	6.2	5.6	7.5	7.3
Nodarbināto skaits, %	1.3	0.8	0.2	0.0	-2.3	-2.0	0.3	1.0	1.8	2.0
Bezdarbs, %	11.8	11.3	11.9	10.7	10.6	10.2	10.2	9.8	9.7	9.8
Produktivitāte, %	2.4	2.0	2.6	2.3	4.7	4.2	1.6	1.8	1.6	0.6
Mazumtirdzniecība, %	2.5	4.6	2.2	4.6	3.5	3.9	8.0	5.9	5.2	2.9
Rūpniecība, %	0.2	-0.6	-2.0	-0.2	-0.8	-0.7	1.6	5.1	3.8	3.0
Eksports, %	-2.8	-2.7	3.1	1.0	1.8	3.1	2.7	3.2	1.3	-1.9
Imports, %	1.7	-2.7	-0.1	-0.3	-2.0	3.0	0.4	1.7	0.5	-7.4
Tirdzniecības balance, milj. eiro	-743.7	-551.4	-601.8	-605.1	-633.8	-565.0	-550.4	-580.1	-617.9	-368.9
Tekošais konts, % no IKP	-4.2	-0.9	-2.5	-2.2	-2.6	-0.7	-1.0	-2.4	-3.0	n.d.a.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

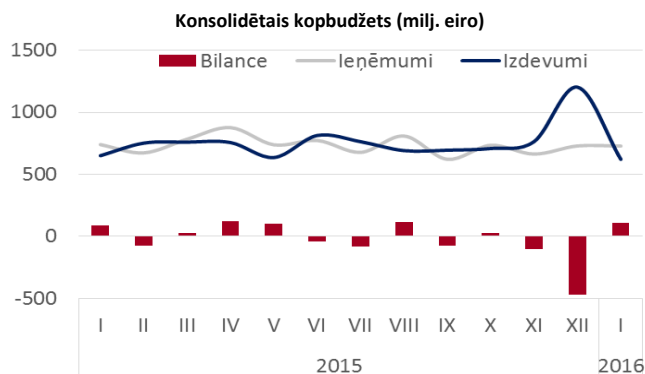
Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)

	2015.g. I izpilde, milj. eiro	2016.g. I izpilde, milj. eiro	2016.g./2015.g. I izmaiņas, milj.eiro	2016.g./2015.g. I izmaiņas, %
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽETS				
Ieņēmumi	739.9	728.3	-11.6	-1.6%
Izdevumi	650.8	621.2	-29.6	-4.6%
<i>Finansiālā bilance</i>	89.1	107.1	18.0	
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS*				
Ieņēmumi	632.4	609.8	-22.6	-3.6%
Izdevumi	562.0	547.5	-14.5	-2.6%
<i>Finansiālā bilance</i>	70.4	62.3	-8.2	
Valsts pamatbudžets				
Ieņēmumi	462.3	434.9	-27.3	-5.9%
Izdevumi	420.8	388.3	-32.5	-7.7%
<i>Finansiālā bilance</i>	41.5	46.6	5.1	
Valsts speciālais budžets				
Ieņēmumi	177.1	179.4	2.4	1.4%
Izdevumi	146.8	169.8	23.1	15.7%
<i>Finansiālā bilance</i>	30.3	9.6	-20.7	
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS**				
Ieņēmumi	153.4	164.2	10.8	7.0%
Izdevumi	134.8	119.4	-15.4	-11.4%
<i>Finansiālā bilance</i>	18.6	44.8	26.2	

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

Valsts kases publicētā informācija liecina, ka janvārī konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi pārsniedza izdevumus un jau tradicionāli budžetā izveidojās pārpalikums, sasniedzot 107,1 milj. eiro. Valsts konsolidētajā budžetā pārpalikums šā gada janvārī bija 62,3 miljoni eiro un pašvaldību budžetos – 44,8 milj. eiro. Kopumā pārpalikums bija lielāks nekā pērnā gada janvārī dēļ mazākiem izdevumiem gan valsts, gan pašvaldību budžetos.

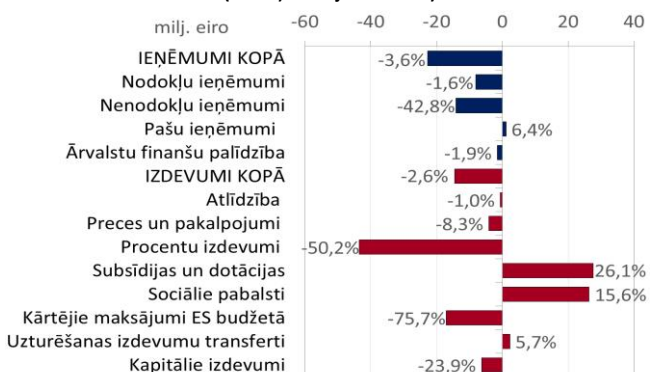

Nodokļu ieņēmumu izpildi gada pirmajā mēnesī ietekmēja darījumi pagājušā gada decembrī. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi janvārī bija tādā pašā līmenī kā pirms gada. Spēcīgs vidējās mēneša bruto darba samaksas pieaugums nodrošināja, ka darbspēka nodokļu izpilde janvārī bija laba. Turpretī pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumi bija zemāki kā plānots, kā rezultātā bija vērojama arī kopējā nodokļu ieņēmumu plāna neizpilde.

Janvārī kopbudžeta izdevumi bija zemāki salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, kas ir netipiski pēdējo piecu gadu laikā novērojams. Šādas izmaiņas bija visos budžetos, izņemot valsts speciālo budžetu.

Vērtējot janvāra budžeta izpildes datus, vēl pārāgri spriest par budžeta attīstības tendencēm gadā kopumā un precīzāk tās varēs novērtēt, analizējot izpildi turpmākajos mēnešos. FM informē, ka atbilstoši likumam "Par vidējā termiņa budžeta ietvaru 2016., 2017. un 2018.gadam" vispārējās valdības budžeta deficīts 2016.gadā tiek plānots 1,0% no IKP apmērā.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2016./2015.gada janvārī (izmaiņas milj. eiro un %)

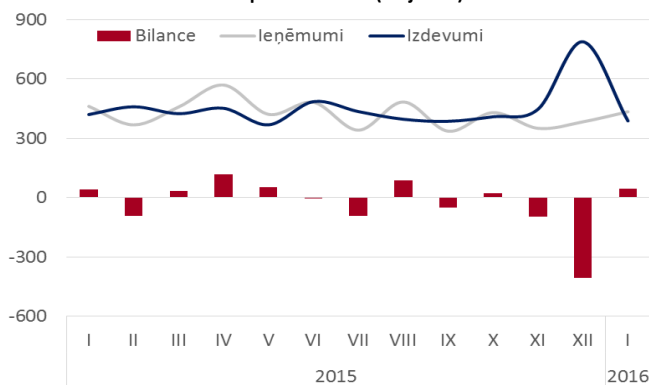
Valsts budžets

Pārpalikums valsts budžetā bija vērojams gan pamatbudžetā 46,6 milj.eiro apmērā, gan speciālajā budžetā 9,6 milj.eiro apmērā. Pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī kritās, turpretī speciālajā budžetā vērojams pieaugums. Kopumā valsts budžeta ieņēmumos vērojams kritums visās pozīcijās izņemot pašu ieņēmumus, kur salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī par 1,2 milj. eiro jeb 19,1% pieauguši atvasināto publisko personu ieņēmumi par mācību maksu.

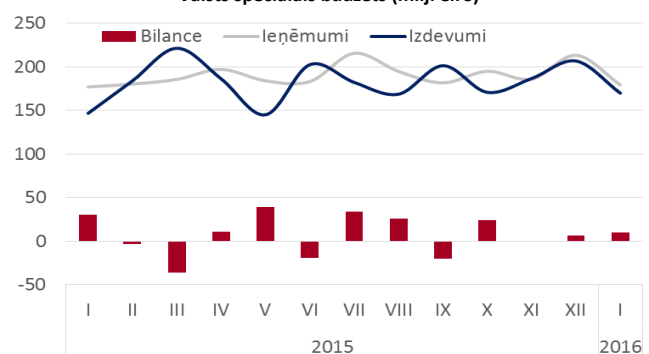
Būtisks kritums par 14,1 milj.eiro jeb 42,8% vērojams valsts konsolidētā budžeta nenodokļu ieņēmumos, ko galvenokārt skaidro 2015. gada janvārī budžetā tika ieskaitīti atgūtie maksātspējas izdevumi no AS "Liepājas metalurģis". Tāpat kā 2015. gadā, arī šā gada janvārī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, turpina samazināties valsts nodevu un kanchejas nodevu ieņēmumi.

Nelielā nodokļu ieņēmumu krituma pamatā bija PVN ieņēmumu samazinājums, ko galvenokārt noteica to uzņēmumu iemaksātais PVN apjoms, kuru darbība saistīta ar siltumapgādi, gāzes apgādi, degvielas tirdzniecību, pamatā dēļ samazinātiem tarifiem. Tāpat saruka arī siltumenerģijas un dabasgāzes patēriņš, ņemot vērā siltākus laikapstākļus pērnā gada decembrī.

Valsts pamatbudžets (milj. eiro)

Valsts speciālais budžets (milj. eiro)

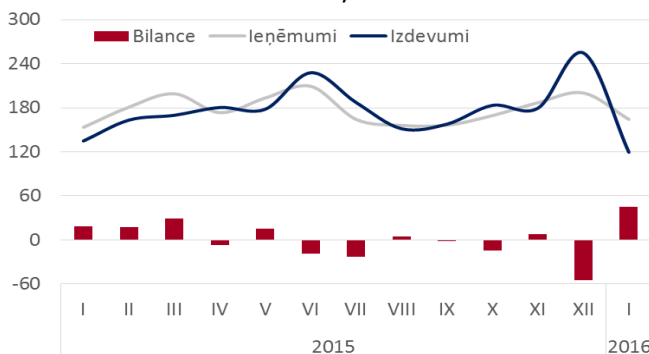
Analizējot valsts konsolidētā budžeta izdevumu pusi, lielākais tēriņu samazinājums vērojams izdevumos par valsts parāda apkalpošanu. Šā gada janvāra tēriņu samazinājuma par 43,5 milj. eiro pamatā bija pagājušā gada janvārī veiktais pēdējais maksājums par Eiropas Komisijas izsniegto aizdevumu. Plānots, ka šī iemesla dēļ, kā arī pērn decembrī veicot ASV dolāru obligāciju pārfinansēšanu ar eiro obligācijām, arī gadā kopumā procentu izdevumi būs zemāki.

Kapitālo izdevumu samazinājumu par 6,2 milj. eiro jeb 23,9% pamatā skaidro par 3,2 milj. eiro mazāki atvasināto publisko personu tēriņi pamatlīdzekļu izveidošanai, kapitālajiem remontiem un rekonstrukcijām, kā arī par 1,8 milj. eiro mazāks pamatbudžeta transference pašvaldībām ES fondu līdzfinansēto projektu īstenošanai.

Savukārt atsevišķās izdevumu pozīcijās bija vērojams pieaugums. Augstāks līmenis bija izdevumos subsīdijām un dotācijām komersantiem, kur tie palielinājās par 27,2 milj. eiro. Pieaugums vērojams Satiksmes ministrijas izdevumos, kur par 11,5 milj. eiro vairāk nekā iepriekšējā gada janvārī tika novirzīts maksas segšanai par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu. Jāatzīmē, ka janvārī tika izlietota vairāk nekā puse no gadā kopumā šim mērķim paredzētā finansējuma, kas šim gadam plānots iepriekšējā gada līmeni (23,9 milj.eiro). Tāpat šajā izdevumu pozīcijā pieaugums – par 7,9 milj. eiro, salīdzinot ar pagājušā gada janvārī, bija Veselības ministrijas izdevumos veselības aprūpes nodrošināšanai, tai skaitā galvenokārt izdevumos ārstniecībai un kompensējamo medikamentu un materiālu apmaksāšanai.

Otrs lielākais pieaugums bija izdevumos sociālajiem pabalstiem, kuru kāpums valsts konsolidētajā budžetā veidoja 26,3 milj. eiro. Šis pieaugums galvenokārt saistīts ar izdevumu palielināšanos valsts speciālajā budžetā, tai skaitā izdevumi pensijām bija par 19,1 milj. eiro vairāk nekā pagājušā gada janvārī, kas pamatā saistāms ar naudas plūsmas nobīdi pensiju izmaksai svētku dienās - šā gada janvārī brīvdienu skaits bija mazāks nekā gadu iepriekš un līdz ar to janvārī izdevumu apjoms bija lielāks. Tāpat izdevumu pieaugumu ietekmēja pensiju vidējā apmēra mēnesi palielināšanās, galvenokārt saistībā ar veikto pensiju indeksāciju 2015.gada 1.oktobrī.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2016./2015.gada janvārī (milj. eiro)

Pašvaldību budžetā šā gada janvārī vērojams 44,8 milj.eiro pārpalikums, kas salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī ir palielinājies par 26,2 milj.eiro. Pēdējo reizi tik pozitīva janvāra finansiālā bilance bija 2012. gadā, kad ieņēmumiem būtiski pārsniedzot izdevumus veidojās pārpalikums 45,2 milj. eiro apmērā, kam pamatā bija lielāki ieņēmumi. Turpretī šogad lielāka ietekme uz pārpalikumu bija tēriņu samazinājumam.

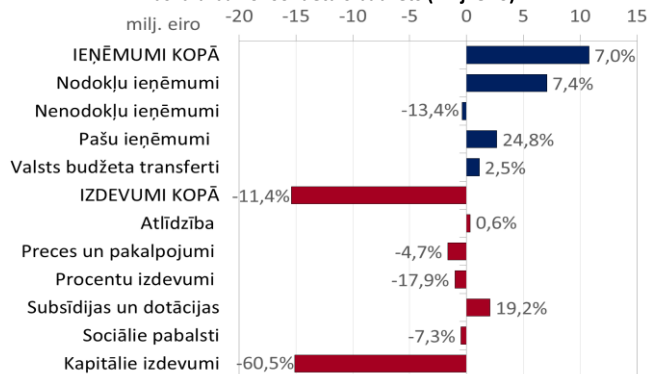
Pašvaldību budžeta ieņēmumi šā gada janvārī bija 164,2 milj.eiro, kas ir par 10,8 milj.eiro jeb 7% lielāki nekā gadu iepriekš. Lielākos pašvaldību budžeta ieņēmumus šā gada janvārī nodrošināja nodokļu ieņēmumi, galvenokārt, iedzīvotāju ienākuma nodoklis 97,1 milj. eiro apmērā, kas salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī pieauga par 7,4 milj. eiro jeb 8,2%.

Savukārt izdevumi bija 119,4 milj. eiro, kas salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī kritās par 15,4 milj. eiro jeb 11,4%. Izdevumu samazinājumu noteica ievērojami zemāki izdevumi pamatkapitāla veidošanai, kur investīcijas saruka gan pamatdarbības nodrošināšanai, gan ES finansēto projektu īstenošanai. Rīgas pašvaldības budžetā šā gada janvārī par 5,4 milj.eiro samazinājās izdevumi dzīvojamu ēku iegādei, tāpat par 1,7 milj.eiro mazāki tēriņi bija kapitālajiem remontiem. Kopumā pašvaldību budžetos janvārī sakarā ar iepriekšējā ES plānošanas perioda beigām un gatavošanos jaunā plānošanas perioda projektu realizācijas uzsākšanai straujāk šā gada otrajā pusē, izdevumi ES fondu finansējuma investēšanai bija tikai 2,4 milj. eiro.

Pašvaldību budžeta izdevumi precēm un pakalpojumiem šā gada janvārī bija mazāki nekā gadu iepriekš, pamatā dēļ mazākiem tēriņiem apkurei, kas skaidrojams ar zemākiem siltumapgādes tarifiem, kā arī siltākiem laikpārkājiem šajā apkures sezonā salīdzinājumā ar pērnā gadu.

Lielāki tēriņi pašvaldību budžetā salīdzinājumā ar pērnā gada janvārī vērojami subsīdijām un dotācijām. Pieaugums pamatā saistāms ar lielākiem tēriņiem SIA "Rīgas Satiksme" pakalpojumu nodrošināšanai.

Pašvaldību konsolidētais budžets (milj. eiro)

Dati: Valsts kase

Pašvaldību budžets

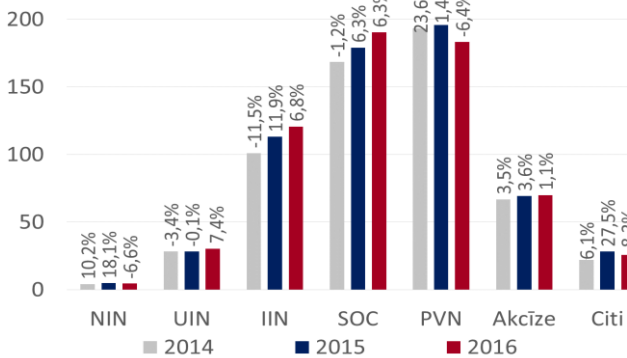
Nodokļi

Kopējie nodokļu ieņēmumi

	2015.g. I izpilde, milj.eiro	2016.g. I izpilde, milj.eiro	2016./2015.g. I izmaiņas, milj.eiro	2016./2015.g. I izmaiņas (%)	2016.g. I izpilde no 2016.g. I plāna
Kopējie nodokļu ieņēmumi	618.2	624.5	6.3	1.0%	98.5%
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	596.5	595.6	-0.9	-0.2%	98.1%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	179.0	190.3	11.3	6.3%	100.9%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	157.4	161.4	4.0	2.5%	99.7%
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	21.7	28.9	7.3	33.6%	108.1%
Pievienotās vērtības nodoklis	195.9	183.3	-12.5	-6.4%	92.1%
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis:	113.0	120.7	7.7	6.8%	102.3%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	23.3	23.6	0.3	1.1%	99.9%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	89.7	97.1	7.4	8.2%	102.8%
Akcīzes nodoklis	69.1	69.9	0.8	1.1%	102.4%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	28.2	30.3	2.1	7.4%	104.4%
Nekustamā īpašuma nodoklis	4.8	4.5	-0.3	-6.6%	87.7%
Pārējie nodokļi	28.1	25.5	-2.6	-9.2%	98.6%

* bez iemaksām fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi janvārī, milj.eiro

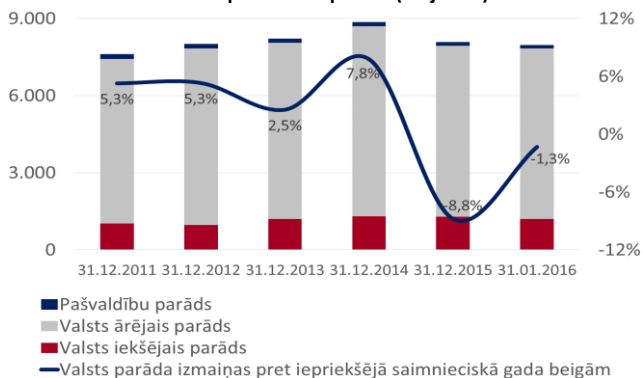
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi, neieskaitot iemaksas fondēto pensiju shēmā, janvārī bija 595,6 miljoni eiro un tie bija tādā pašā līmenī kā pirms gada. Nodokļu ieņēmumu izpildi gada pirmajā mēnesī ietekmēja darījumi pagājušā gada decembrī. Nodokļu ieņēmumi veidoja 98,1% no plānotā apjoma un līdz pilnīgai plāna izpildei pietrūka 11,7 miljoni eiro. Līdz ar spēcīgu vidējās mēneša bruto darba samaksas pieaugumu darbaspēka nodokļu izpilde janvārī bija laba, kur iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi sastādīja 102,3% no plānotā apjoma un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvāri bija par 6,8% augstāki. Sociālās apdrošināšanas iemaksas janvārī tika saņemtas plānotajā līmenī un bija par 2,5% augstākas nekā pirms gada. Jāatzīmē, no 2016. gada 1. janvāra ir palielināta iemaksu likme pensiju 2. līmenī, turpmāk uzkrājumam novirzot summu, kas vienāda ar 6% no bruto atalgojuma.

Turpretī patēriņa nodokļu ieņēmumiem izpilde bija atšķirīga. Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumi bija zemāki kā plānots un pamatā noteica kopējā nodokļu ieņēmumu plāna neizpildi. Šī nodokļa ieņēmumi veidoja 92,1% no plāna un līdz plāna izpildei pietrūka 15,7 miljoni eiro. Salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri, PVN ieņēmumi bija vērojams samazinājums par 6,4%. Šādas izmaiņas galvenokārt noteica to uzņēmumu iemaksātais PVN apjoms, kuru darbība saistīta ar siltumapgādi, gāzes apgādi, degvielas tirdzniecību. Kopumā šajās nozarēs pagājušā gada decembrī darījumu vērtība samazinājās salīdzinājumā ar gadu iepriekš, ko noteica zemāki siltumapgādes un dabasgāzes tarifi, un zemākas degvielas cenas. Tāpat saruka arī siltumenerģijas un dabasgāzes patēriņš, ņemot vērā siltākus laikapstākļus.

Ja PVN ieņēmumus ietekmē gan patēriņš, gan tarifu un cenu izmaiņas, tad akcīzes nodokļa ieņēmumus noteica vienīgi patēriņa izmaiņas, īpaši degvielas patēriņa kāpums decembrī. Tas pozitīvi ietekmēja akcīzes nodokļa ieņēmumus janvārī, kas bija 2,4% virs plānotā apjoma un laba izpilde bija visās akcīzes preču grupās. Tāpat šī nodokļa ieņēmumi bija nedaudz augstāki, salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāds (milj. eiro)

12% Valsts un pašvaldību parāds* 2016. gada janvāra beigās nominālvērtībā** bija 7 973,8 milj. eiro jeb 31,4% no 2016.gadam prognozētā IKP (atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskatot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 8 374,3 milj. eiro jeb 32,9% no IKP). Salīdzinot to ar iepriekšējā saimnieciskā gada beigām, parāds ir samazinājies par 106,8 milj. eiro jeb 1,3%. 2015.gada nogalē starptautiskā reitingu aģentūra „Fitch” un „Standard&Poors” saglabāja Latvijas kredītreitingu ilgtermiņa saistībām vietējā un ārvalstu valūtā „A-” līmenī, saglabājot stabilu kredītreitinga nākotnes prognozi.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā periodā beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests